

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120406648
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6120406648.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v spore žalobcu M. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX M. č. XX, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Ulianko & partners, s. r. o., so sídlom 960 01 Zvolen, Nám. SNP 37, IČO: 36 856 517, proti žalovanej N. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. K. K., v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 11C/68/2020 - 42 zo dňa 23. 11. 2020, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd zastavil konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na vypratanie bytu č. XX, nachádzajúceho sa na 3. poschodí, vo vchode č. XX, bytového domu so súpisným č. XXXX, na ulici O. cesta v K. K., evidovaným na LV č. XXXX, katastrálne územie K. K., a jeho následné odovzdanie žalobcovi.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca na vypratanie bytu odôvodnil tým, že žalovaná obýva jeho byt bez právneho dôvodu, pretože právoplatným skončením konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica, sp. zn. 15C/198/2007 súčasne zaniklo aj neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15C/198/2007-98 zo dňa 15. 05. 2008, ktorým súd uložil žalobcovi povinnosť strpieť a umožniť žalovanej nerušené bývanie v uvedenom byte. Žalobca po zániku neodkladného opatrenia žalovanú vyzval na vypratanie a odovzdanie bytu výzvou zo dňa 14. 05. 2020, ktorú si v odbernej lehote neprevzala. Keďže žalovaná protiprávny stav neodstránila a naďalej býva v byte, ktorého je žalobca vlastníkom bez jeho súhlasu, má za to, že konaním žalovanej dochádza k závažnému zásahu do jeho vlastníckeho práva zaručeného Ústavou Slovenskej republiky.

3. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že lustráciou v súdnom registri zistil, že na okresnom súde prebiehalo konanie pod sp. zn. 18C/33/2020, v rámci ktorého sa žalobca domáhal nariadenia neodkladného opatrenia s totožným návrhom, teda vypratania toho istého (vyššie označeného) bytu a jeho odovzdania žalobcovi, a to na základe tých istých skutkových okolností. Preto okresný súd skúmal, či v súdnej veci rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nebráni prekážka rozhodutej veci. Okresný súd následne dospel jednoznačne k záveru, že opätovný návrh sa opiera o rovnaké skutkové tvrdenia, o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu ako v konaní pod sp. zn. 18C/33/2020, a preto z dôvodu prekážky rozhodutej veci (res iudicata), na ktorú súd prihliada z úradnej povinnosti, konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zastavil.

4. Na právne posúdenie veci okresný súd aplikoval ust. § 161 ods. 1 a 2 a § 230 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

5. Trovy konania okresný súd posúdil podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom predovšetkým namietal, že zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní sp. zn. 18C/33/2020 netvorí v tomto konaní (sp. zn. 11C/68/2020) prekážku res iudicata, pretože prekážka právoplatne rozhodnutej veci sa týka len právoplatných rozhodnutí vo veci samej, a nie rozhodnutí procesnej povahy. Ďalej v odvolaní uviedol, že podľa neho konajúci súd poskytol žalovanej neprimeranú ochranu nad jej nezákonným konaním, a to na úkor oprávnenej ochrany jeho vlastníckeho práva. Právna úprava jednoznačne pripúšťa vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej, ako to vyplýva z ust. § 330 ods. 2 CSP. Okresný súd podľa žalobcu rozhodol prílišne formálne a navyše aj bez náležitého odôvodnenia, keď vôbec neuviedol, z akých dôvodov tvrdenia žalobcu neprijal za vierohodné, a preto ani nemožno vyvodiť, akými úvahami bol okresný súd pri rozhodovaní vedený. Žalobca mal za to, že v podanom návrhu dostatočne osvedčil skutkové okolnosti potrebné pre nariadenie neodkladného opatrenia, a preto v súlade s uvedenými skutočnosťami žiadal, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovie alebo alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací a príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP včas podané odvolanie žalobcu prejednal, rozhodnutie súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP preskúmal a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (á contrario) CSP uznesenie súdu prvej inštancie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

9. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

10. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. Podľa § 230 CSP, ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

12. Splnenie procesných podmienok je predpokladom vedenia každého civilného konania a súd je povinný skúmať ich splnenie z úradnej povinnosti (ex offio) počas celého konania. Pokiaľ po ich preskúmaní súd dôjde k záveru, že v konaní ide o taký nedostatok procesných podmienok, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví. Medzi neodstrániteľné procesné podmienky nepochybne patrí aj prekážka právoplatne rozsúdenej veci (res iudicata), ktorá vyplýva priamo zo zákona (§ 230 CSP <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.%2523230'&ucin-k-dni='30.12.9999'>), a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania.

13. Vo všeobecnej právnej rovine možno konštatovať, že prekážka rozsúdenej veci v zmysle § 230 CSP (res iudicata) alebo tiež zásada ne bis in idem je z ústavnoprávneho hľadiska súčasťou princípu právnej istoty, ktorý tvorí súčasť konceptu právneho štátu, zakotvenej v čl. 1 ods. 1 Ústavy <aspi://module='ASPI'&link='460/1992%20Zb.%2523%25C8I.1'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Slovenskej republiky. Uvedená prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, avšak existencia skoršieho právoplatného rozhodnutia vo veci bráni novému konaniu a novému rozhodnutiu v tej istej veci. Prekážka právoplatne rozsúdenej veci je vymedzená dvoma kritériami, a to totožnosťou osôb a totožnosťou predmetu konania. Inak povedané, o tú istú právnu vec ide vtedy, ak je predmetom nového konania ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a súčasne, ak sa právna vec týka rovnakých účastníkov konania, resp. sporových strán.

14. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení (vychádza z rovnakého skutku), z ktorých bol uplatnený aj v predchádzajúcom - už právoplatne skončenom konaní (uvedené vyplýva aj z nálezů Ústavného súdu SR II. ÚS 798/2016 z 11. 01. 2017). O totožnosť osôb ide vtedy, ak sa v novom konaní zúčastňujú tie isté osoby. To platí aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie. V kontexte posudzovania prekážky res iudicata je potrebné dodať, že pre jej posúdenie nie je významné ani to, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania, ale postačuje samotná skutočnosť, že pôvodné konanie bolo skončené právoplatným rozhodnutím. Vzhľadom na uvedené platí, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci je daná aj v prípade, ak bol v pôvodnom konaní určitý skutkový dej po právnej stránke posúdený nesprávne alebo neúplne.

15. Podľa § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

16. Z citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že právna úprava pri neodkladných opatreniach počíta s uplatňovaním zásady tzv. prekážky rozhodnutej veci. Táto zásada sa neuplatní len v tom prípade, pokiaľ po zamietnutí pôvodného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súdom, dôjde k podstatnej zmene skutkových okolností významných pre nové rozhodnutie o novom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

17. Z predloženého súdneho spisu je jednoznačne zrejmé, že v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej v texte „okresný súd“) sp. zn. 18C/33/2020, v ktorom okresný súd zamietol predchádzajúci návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, rozhodoval o totožnom žalobnom návrhu žalobcu, s identickým skutkovým odôvodnením a týkajúci sa tých istých sporových strán, ako je tomu aj v tomto konaní. Prechádzajúce uznesenie okresného súdu č. k. 18C/33/2020-72 zo dňa 13. 07. 2020, ktorým bol prvý návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý, nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 07. 2020, pretože voči tomuto uzneseniu okresného súdu sa žalobca neodvolal, nevyužil opravný prostriedok. Žalobca už v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 26. 06. 2020 poukazoval na to, že žalovaná užíva byt bez právneho dôvodu, čím ho obmedzuje na jeho právach vlastníka a že mu tým, okrem iného, spôsobuje škodu. Ak teda z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 02. 11. 2020 nevyplývajú žiadne nové skutkové okolnosti, potom návrh žalobcu nebolo možné opätovne vecne preskúmať a rozhodnúť o ňom. Ide o identické návrhy bez toho, aby bola akokoľvek zdôraznená podstatná zmena skutkových okolností významných pre nové rozhodnutie o novom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Tým nie je ust. §-u 330 ods. 2 CSP nijak dotknuté, teda, nie je podstatné pre toto rozhodnutie, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. Na základe uvedeného argumentu k zastaveniu tohto konania nedošlo.

18. Na záver odvolací súd považuje za účelné doplniť, že žalobcovi nič nebráni podať na okresnom súde žalobu vo veci samej, ktorou by sa voči žalovanej domáhal vypratania vyššie uvedeného bytu. Z priloženého spisu okresného súdu sp. zn. 18C/33/2020 vyplýva, že okresný súd o žalobe o vypratanie bytu meritórne dosiaľ nerozhodol, pretože žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť. V tomto štádiu konania o neodkladnom opatrení už vecne súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho dôvody nepreskúmava práve pre prekážku veci rozhodnutej. Naopak, procesné rozhodnutie okresného súdu o zastavení konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepredstavuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ktorá by bránila meritórnemu prejednaniu veci.

19. Okresný súd postupoval správne keď v súlade s ust. § 161 ods. 2 a § 230 CSP z dôvodu existencie prekážky rozhodnutej veci (res iudicata), ktorá je neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky, konanie zastavil. Odvolaciemu súdu tak na základe vyššie uvedených skutočností neostávalo nič iné, ako napadnuté uznesenie okresného súdu, vrátane závislého výroku o trovách konania postupom podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správne.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol z dôvodu, že uznesenie o zastavení konania vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré sa vedie bez toho, aby sa vo veci súčasne

viedlo aj konanie vo veci samej, je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (ust. § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 2 CSP). Úspešnou stranou v celom rozsahu bola v odvolacom konaní žalovaná, ktorej však žiadne trovy odvolacieho konania podľa obsahu spisu nevznikli, a preto jej voči žalobcovi odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (ust. § 255 ods. 1 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).